

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

İKTİSAT FAKÜLTESİ

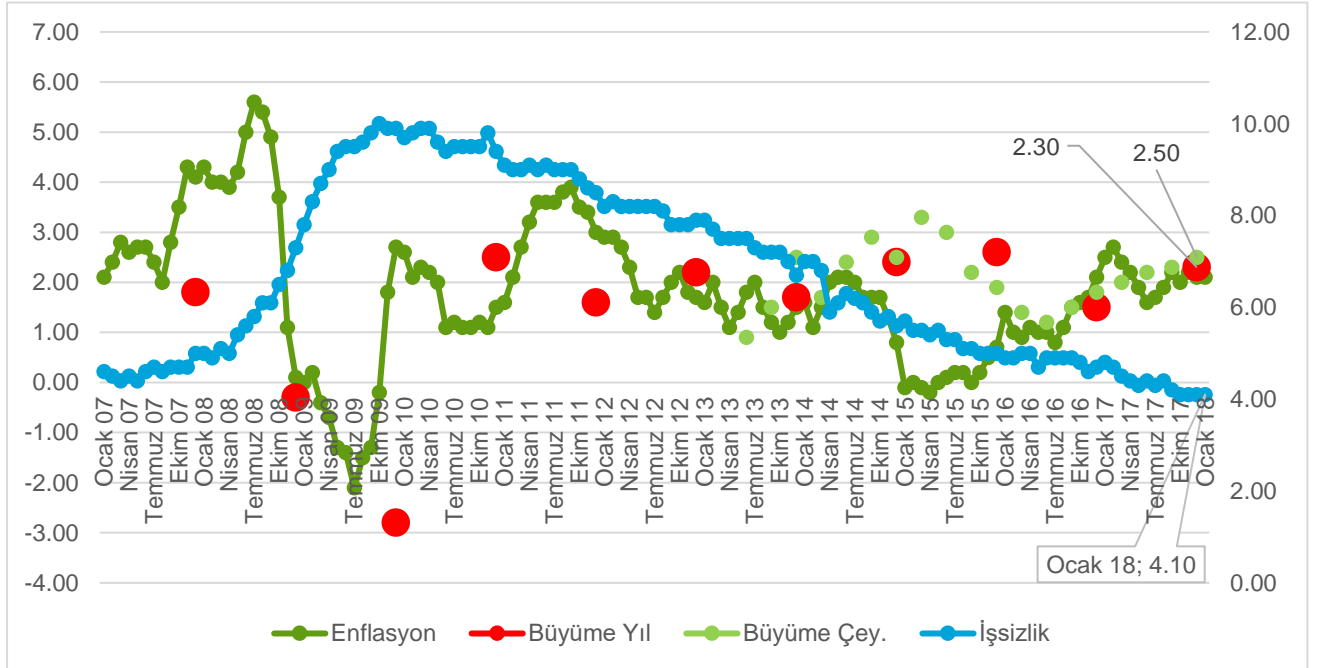
AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

DIŞ EKONOMİK
GELİŞMELERİŞ GÜCÜ
İSTATİSTİKLERİENFLASYON
DIŞ TİCARETEKONOMİK
GÜVEN ENDEKSİ

Dış Ekonomik Gelişmeler-ABD

ABD'de makro ekonomik göstergelerin 2017 yılında, önceki yıllara nazaran iyileşme gösterdiği söylenebilir. Büyüme oranları 2015 ve 2016 yıllarında, sırasıyla %2,6 ve %1,5 iken 2017 yılında %2,3 olmuştur. ABD'de 2017 yılında işsizlik oranı düşmüş ve %4,1 seviyesinde gerçekleşmiştir. Enflasyon oranı Eylül 2017'de yıllık %2,10 seviyesinde gerçekleşmiştir.

ABD'de Büyüme, İşsizlik ve Enflasyon Değişimi (%)

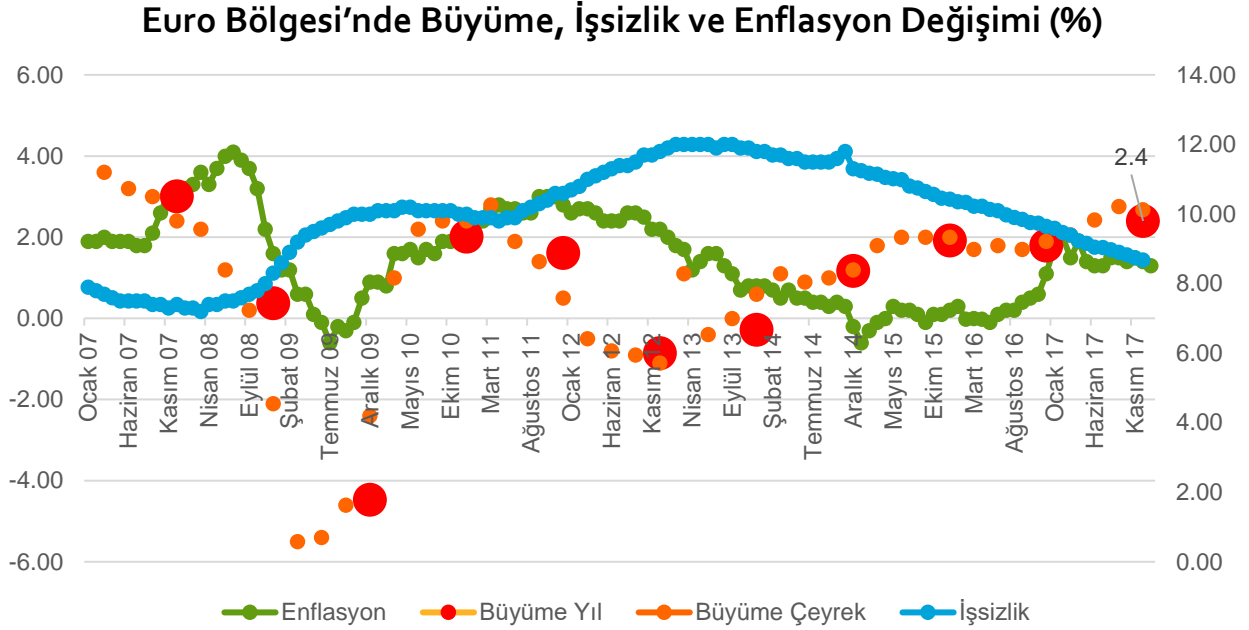

Kaynak: The Bureau of Labor Statistic (BLS) Verilerinden Derlenmiştir.

Aralık 2017'de ABD merkez bankası FED, politika faiz oranı bir önceki yılın Aralık ayındaki %0,75 seviyesinden %1,5 düzeyine çıkarmıştır. FED 2017'de Mart, Haziran ve Aralık aylarında üç kez faiz artışına gitmiştir. 2008 krizinden itibaren ekonominin canlanması için sıfır faiz politikası izleyen FED 2015 yılının sonlarına büyümenin geri gelmesiyle faiz oranlarını arttırmaya başlamıştır. FED'in böyle bir politika izlemesinde ekonominin büyüme seyri yakalamış olması ve işsizlik oranının 2010'dan beri düşmeye başlamış olması etkili olmuştur.

Dış Ekonomik Gelişmeler-Euro Bölgesi

Euro Bölgesi 2017 yılında %2,4 oranında büyüyerek sınırlı **büyümeyi** sürdürmektedir. **İşsizlik oranı** önceki döneme göre düşerek %8,7 seviyesinde gerçekleşmiştir. Ancak bu oran bölge için hala yüksek bir seviyede olup 2008 krizinin etkininin halen devam ettiğini göstermektedir.

Kaynak: Eurostat verilerinden derlenmiştir.

Euro bölgesinde **büyüme** devam ediyor. Ancak **işsizlik** oranı halen istenilen düzeyde değil. **Enflasyon oranı** düşük.

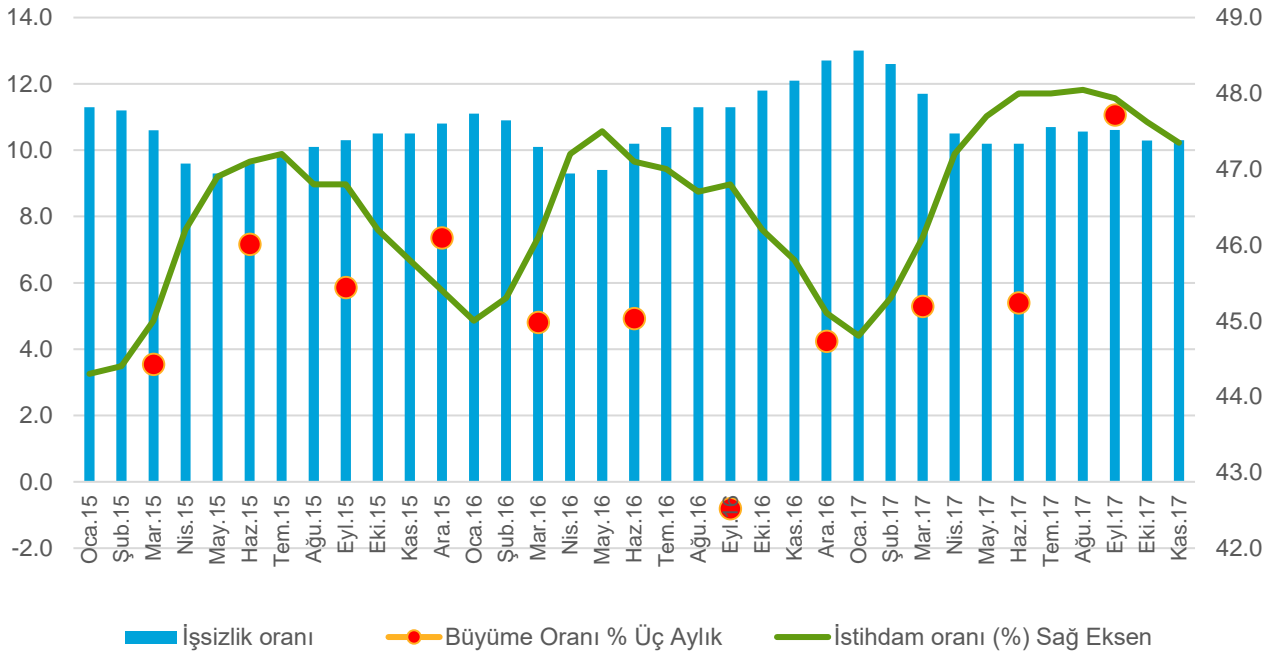
Enflasyon oranı, Ocak 2018'de yıllık %1,3 seviyesinde olmuştur. Ocak 2015 döneminden beri enflasyonun nispeten yükselmeye başlaması ile ekonomide bir nebze canlılığın yaşandığı söylenebilir.

Büyüme, işsizlik ve enflasyon göstergeleri birlikte ele alındığında Avrupa Merkez Bankası'nın parasal genişlemeye devam edeceğine yönelik görüşler ağırlık kazanmaktadır. Böylesi bir durumda Euro bölgesindeki faiz oranlarının ABD'nin faiz oranlarının altında kalacağı ve özellikle finansal piyasalarda para akımlarının ABD'ye yönelik olacağı söylenebilir.

İstihdam Düzeyi Yeterli Seviyede Değil

Kasım 2017’de iş gücü istatistiklerine göre **işsizlik oranı** bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,8 puan azlarak %10,3 seviyesinde gerçekleşmiştir. İşsizlik oranı düşmesine rağmen değer hala çift haneli rakamlarda olması istihdam politikaları üzerine gerekli düzenlemelerin yapılmasını gerektirmektedir. Açıklanan son verilere göre **istihdam düzeyi** Ekim 2017’deki %47,6’lık değerinden %47,3’e düşmüştür. 28 milyon 515 bin kişi istihdama katılırken 3 milyon 275 bin kişi işsiz olarak resmi kayıtlara girmiştir.

İşsizlik, İstihdam ve Büyüme Değişim (%)

Kaynak: TÜİK istatistiklerinden derlenmiştir.

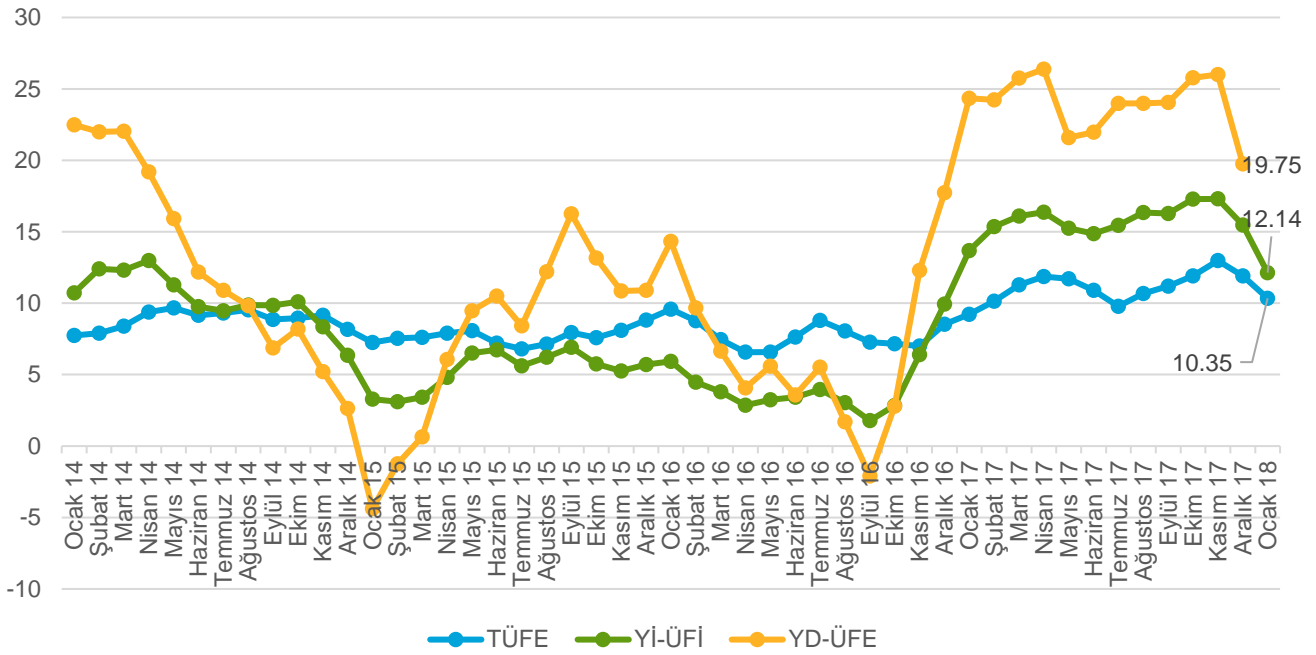
Kasım 2017 döneminde iş gücüne dahil olmama nedenlerinin bileşenlerini oluşturan alt gruplarda iş **aramayıp çalışmaya hazır durumda olan** kişi sayısı 2 milyon 219 bin kişi dikkat çekmektedir. Ev işiyle meşgul 11 milyon 10 bin kişinin bulunması Türkiye ekonomisinin yapısal sorunlarından bir tanesi olarak ön plana çıkmaktadır.

İşsizlik, istihdam ve büyüme rakamlarının seyrine bakıldığında büyümeye paralel bir istihdamın sağlanamadığı söylenebilir.

Enflasyon ve Reel Kur

2018'in Ocak ayında tüketici enflasyonu (TÜFE) bir önceki yılın aynı dönemine göre %10,35, yurt içi üretici enflasyonu (Yİ-ÜFE) %12,14 olmuştur. Buna göre TÜFE'de, bir önceki aya göre %1,02'lik bir artış varken Yİ-ÜFE'de %0,99'luk bir artış söz konusudur. Bu dönemde, TÜFE değeri Aralık 2017'deki değerinin altında kalmasına rağmen son üç yılın en yüksek seviyesindedir. Yurt dışı üretici enflasyonu (YD-ÜFE) Ocak 2018'de %19,75 olmuştur. Kurlardaki artış, maliyetlerin artmasına neden olarak enflasyon oranlarının düşürülmesini zorlaştırmaktadır.

Enflasyon Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)

Kaynak: TÜİK istatistiklerinden derlenmiştir.

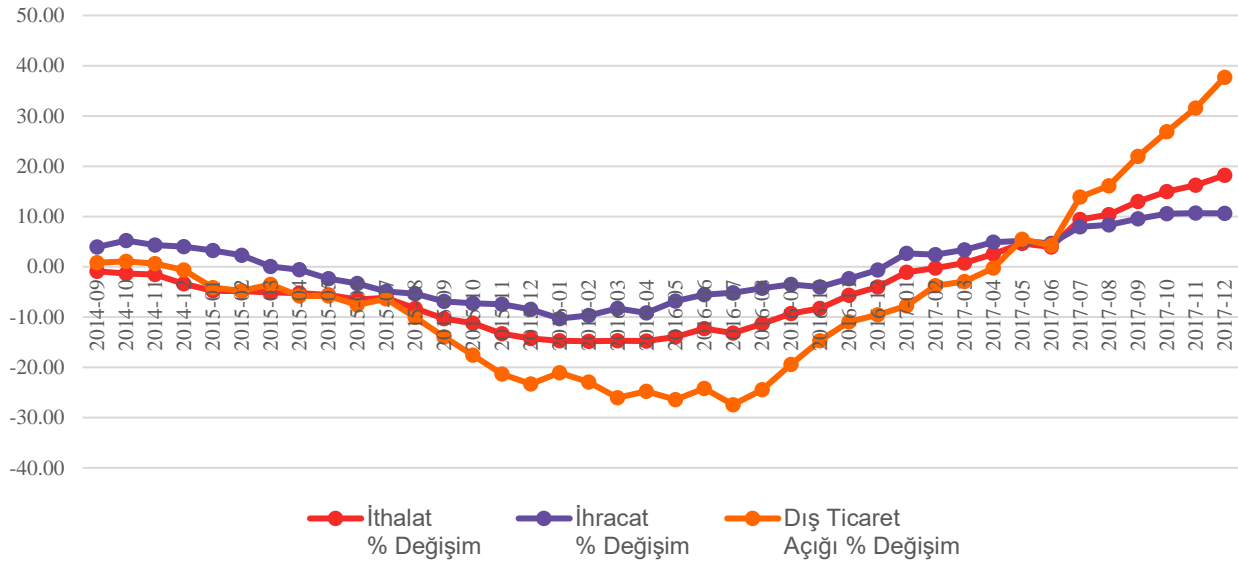
Reel kur endeksi ve tüketici enflasyonu arasındaki ilişkiye bakıldığında birbirine paralel bir seyir gösterdiği söylenebilir. Türk Lirası'nın (TL) yabancı paralar karşısındaki değerini gösteren reel kur endeksi 2017'nin Eylül, Ekim ve Kasım aylarında bir düşüş yaşamış Aralık ayında ise bir nebze yükselişe geçerek 84,7 olmuştur. Ancak bu yükseliş 2017'nin Ocak-Mayıs dönemindeki artış seyrinin altında kalmıştır. Mayıs 2017'de 92 değerindeki endeks bu dönemden itibaren düşüş seyri göstermiştir. Bu durum TL'nin değer kaybettiği anlamına gelir. Yaşanan bu değer kaybı bir yandan ihracatın artmasına yardımcı olurken bir yandan da ithalata dayalı bir üretim yapısı, üretim maliyetlerinin artmasına ve yurt içi fiyatların da yükselmesine neden olmaktadır.

Reel kur endeksi değeri 2017 yılının Ocak ayından yılın sonuna doğru bir düşüş göstermiştir. Bu durum, TL'nin değer kaybetmesinin yurt içi üretim maliyetleri kanalıyla tüketici enflasyonunun artmasının nedenlerinden biridir.

Dış Ticaret Açığı Artıyor

2017'de ihracatta artışı var. Ancak aynı dönemde ithalat artış hızı daha yüksek. İthalatın ihracattan hızlı artması dış ticaret açığının da büyümesine neden olmaktadır. 2017'deki seyrin aylık değişimlerine bakıldığında Aralık ayında ihracat on iki aylık ortalamalar göre %10,65 oranında artarken ithalat %18,18 artmıştır. Bunun sonucunda Aralık 2017 döneminde dış ticaret açığı bir önceki döneme göre %37,68 oranında artmıştır.

İhracat İthalat ve Dış Ticaret Değişimi (%)

Kaynak: TÜİK istatistiklerinden derlenmiştir.

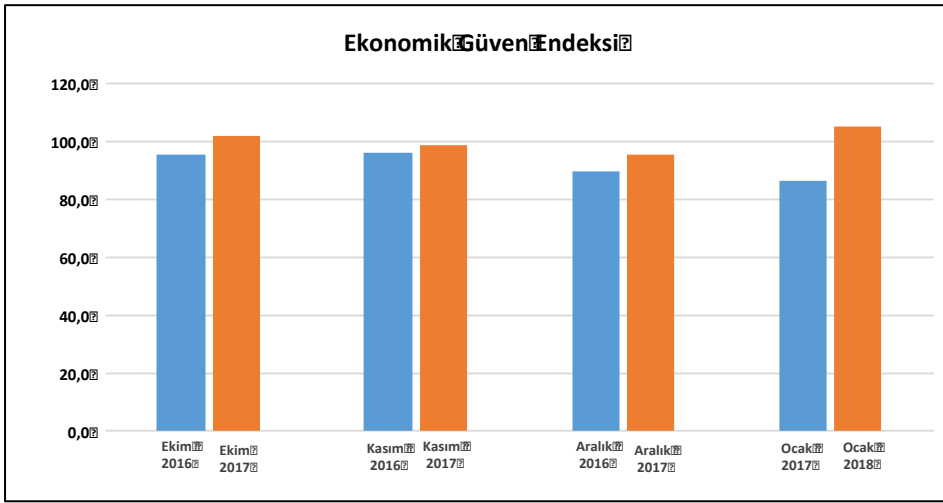
Döviz kurunun artması ihracat artışına olumlu etkide bulunmasına rağmen, ekonominin ithalata bağımlılığı sebebiyle bu artış **dış ticaret açığını** telafi etmede yetersiz kalmaktadır.

On iki aylık ortalama değerlere göre Aralık 2017'de ithalat miktar endeksi, ihracat miktar endeksinden daha fazla artmıştır. İhracat miktar endeksi %9,5 oranında artış gösterirken ithalat miktar endeksi %9,9 artış göstermiştir. Bu durum ihracat birim fiyatlarını düşürürken ithalat birim fiyatlarının da yükselmesi anlamına gelir.

Ekonomik Güven Endeksi

Ocak 2018’de ekonomik güven endeksi bir önceki aya göre %10 oranında artış göstererek 104,9 olmuştur. Endeksi oluşturan bileşenlerin tamamında bir önceki aya göre artış söz konusudur. Bileşenler arasında tüketici güven endeksinin, bir önceki aya göre artmasına rağmen, son 12 ayın en düşük seviyede kalması göze çarpmaktadır. Buna karşın reel güven endeksi 110,9 ile son 12 ayın en yüksek seviyesine ulaşmıştır.

Ekonomik Güven Endeksi

Ekonomik güven endeksi bir önceki yılın aynı dönemine göre artış göstermiştir. Ocak 2018’deki yeni değer 104,9 olmuştur.

Kaynak: TÜİK istatistiklerinden derlenmiştir.

Ekonomik güven endeksini oluşturan alt gruplarda Aralık 2017’ye göre, Ocak 2018 döneminde tüketici güven endeksi %7’lik bir artışla 72,3; reel kesim güven endeksi %1 artışla 110,9; hizmet sektörü güven endeksi %6 artışla 102; perakende ticaret sektörü güven endeksi %6 artışla 106,2 ve son olarak inşaat sektörü güven endeksi %6 artışla 87 olmuştur. Ocak 2017’ye göre ise tüketici güven endeksi %6, reel kesim güven endeksi %10, hizmet sektörü güven endeksi %15, perakende ticaret sektörü güven endeksi %10 ve son olarak inşaat sektörü güven endeksi %13 artmıştır.

Tüketici güven endeksi, önceki aya göre artmış olmasına rağmen endeks bileşenleri içinde 72,3 ile en düşük seviyede kalmıştır.

Yasal Uyarı

Bu bültende yer alan bilgiler güvenilir olduğuna inanılan ve kamuya açık olan kaynaklardan derlenmiştir. Bülten sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır, Marmara Üniversitesi İktisat Fakültesi'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamaktadır. Bülteni hazırlayan akademisyenlerin kişisel görüşleri ve değerlendirmelerini içerebilir. Marmara Üniversitesi İktisat Fakültesi bültende yer alan bilgi ve değerlendirmelerin kesin doğruluğu ya da değişmezliği ile ilgili bir garanti vermemektedir. Marmara Üniversitesi İktisat Fakültesi bültende yer alan bilgileri herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu bültende yer alan bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaysız oluşabilecek zararlardan Marmara Üniversitesi İktisat Fakültesi hiçbir şekilde sorumluluk üstlenmemektedir.

Bu bültende yer alan bilgilere kişisel kullanımlar için izin verilmiştir, bunun dışında ticari ya da kamusal olsun herhangi bir kullanımda Marmara Üniversitesi İktisat Fakültesi'nin izni olmadan kısmen ya da tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz ve yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.

Marmara Üniversitesi İktisat Fakültesi İktisat Bölümü Öğretim Elemanları
Prof. Dr. Cengiz Bahçekapılı cbahcekapili@marmara.edu.tr
Araş. Gör. Suat Aksoy suat.aksoy@marmara.edu.tr
Araş. Gör. Buket Çetin buket.cetin@marmara.edu.tr